

Mayıs ayında tüm Türkiye’de olduğu gibi TEPAV’ın gündeminde de seçim vardı. Seçim öncesi ve seçim sonrasına yönelik analizlerin yer aldığı çalışmaları Mayıs 2023 bültenimizde bulabilirsiniz.

Ülkenin kronikleşmiş sorunlarından biri haline gelen göçmen kriziyle birlikte sık sık tartışılan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık edinimine dair değerlendirme notuna da yine bültenimizden ulaşabilirsiniz.

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni’nin Şubat 2023 sayısı, TEPAV Perakende Güven Endeksinin 160. sayısı ve TEPAV Makroekonomik Dengesizlik Göstergeleri Bülteni’nin 10. sayısı ile TEPAV Günlük’te yer alan yazıları da bültenimizden okuyabilirsiniz.

Eski Koalisyonlardan Yeni Koalisyonlara

Levent Gönenç

14 Mayıs 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin birinci turu, 28 Mayıs 2023 tarihinde ise Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turu yapıldı. Yurttaşlar 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne (CHS) geçildikten sonra ikinci kez sandık başına gittiler ve iradelerini ortaya koydular.

Yazının devamı ikinci sayfada

AB Katılım sürecini gerçekten canlandırmak istiyorsanız lütfen AB Bakanlığı kurmayınız?

"Seçime üç kala Google Trendler hangi adaya işaret ediyor?"

Makroekonomi Göstergeleri bülteni

Eski Koalisyonlardan Yeni Koalisyonlara

Levent Gönenc

14 Mayıs 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin birinci turu, 28 Mayıs 2023 tarihinde ise Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turu yapıldı. Yurttaşlar 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne (CHS) geçildikten sonra ikinci kez sandık başına gittiler ve iradelerini ortaya koydular. Geride bıraktığımız bu seçimler kamuoyunda farklı boyutlarıyla tartışıldı ve büyük ihtimalle bir süre daha tartışılmaya devam edecek. CHS'nin yürütme ağırlıklı bir anayasal sistem öngörmüş olması nedeniyle, tartışmalar doğal olarak iki turda tamamlanan Cumhurbaşkanlığı seçimi üzerinde yoğunlaştı ancak öyle görünüyor ki, bu seçimler yürütme organı kadar yasama organını da derinden etkileyecek. 2023 seçimlerinin yasama organı açısından en dikkat çekici sonuçlarından biri seçime katılan ve TBMM'de temsile hak kazanan partilerin sayısındaki artışı. 2018 genel seçimlerine 8 parti katılmış, parlamentoda 5 parti yer almıştı. 2023 genel seçimlerinde ise, toplam 34 siyasal parti yarıştı. Bunlardan 24'ü kendi parti varlıklarıyla, 10'u ise seçim ittifakları içinde seçim sürecine dâhil oldu. Sonuçta 17 parti TBMM'de temsil hakkı elde etti. Peki, bu tablo bize ne anlatıyor?

Klasik siyaset bilimi ve anayasa hukuku literatüründe öteden beri siyasetin çerçevesini belirleyen kurallarla siyasal parti sistemleri arasında bir ilişki olduğu vurgulanmaktadır. Örneğin, Türkiye'de akademi dünyasının çalışmalarına aşina olduğu Maurice Duverger, Jean Blondel ve Giovanni Sartori gibi yazarlar bu ilişkiye dikkat çekerler. Gerçekten karşılaştırmalı birçok örnekte test edilip doğrulandığı gibi, seçim sistemine ilişkin anayasal ve yasal kurallar, belirli bir siyasal sistemde; siyasal parti sayısını, bu partilerin arasındaki ilişkileri, sistemdeki siyasal davranış modellerini, kısacası siyasal atmosfer ve coğrafyayı belirleyici ve yönlendirici bir rol oynar. 2018 ve 2023 seçimleri birlikte değerlendirildiğinde Türk siyasal sistemi bağlamında da böyle bir ilişkinin varlığından söz edilebilir. Bu tespitten yola çıkarak temel argümanımızı şu şekilde ortaya koyabiliriz: CHS ve getirdiği yeni koalisyon modeli siyasal partilerin "atomizasyonu"na yani uflanmasına yol açmaktadır.

Yazının devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7187>

Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri masaya yatırıldı

TEPAV, İspanya Büyükelçiliği ve Ankara Politikalar Merkezi tarafından düzenlenen “2023 Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri” toplantısında Türkiye-AB ilişkileri ele alınarak sorunlar ve çözüm önerileri tartışıldı.

TEPAV, İspanya Büyükelçiliği ve Ankara Politikalar Merkezi tarafından “2023 Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri” toplantısı düzenlendi.

TEPAV’ın ev sahipliğinde 18 Mayıs 2023 tarihinde TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, Ankara Politikalar Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Büyükelçi Ömer Önhon, İspanya Büyükelçiliği Misyon Şefi Yardımcısı Hector Castañeda Callejón, Dış Politika Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Hüseyin Bağcı, Gazeteci Pilar Cebrian, İktisadi Kalkınma Vakfı Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, Gazeteci Murat Yetkin, Barcelona Üniversitesi’nden Doç. Dr. Eduard Soler i Lecha, Global İlişkiler Forumu İcra Komitesi Başkanı (GİFGRF) Büyükelçi Selim Yenel ve Avrupa Parlamentosu Üyesi, Türkiye Raportörü Ignacio Sánchez Amor’un katılımıyla gerçekleşen toplantının açılış konuşmalarında, Avrupa Birliği üyelik sürecinde siyasi tıkanmadan dolayı gelecekte ilişkilerin aday ülke statüsü yerine imtiyazlı ortaklık üzerinden ilerlemesine ilişkin öneriler sunulurken Gümrük Anlaşması’nın yenilenmesi, vize serbestisi ve üst düzey konuşmaların yeniden başlatılmasının donan ilişkilerin yeniden canlanması için gerekli olduğu vurgulandı.

İlk oturumda Ukrayna Savaşı sonrası düzelme belirtileri göstermeye başlayan Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin güncel durumu ve sorunlar, Türkiye’deki sığınmacılar, mülteci kamplarının koşulları, İspanya-Türkiye ilişkileri ve Yeşil Ortaklık konuları ele alınırken; ikinci oturumda Kıbrıs Sorunu ve bu sorunun Türkiye’nin AB adaylığına etkileri, AB müktesebatının güncellenmesinin gerekliliği ve Gümrük Birliği’nin modernizasyonunun Türkiye’nin AB pazarındaki konumuna etkileri tartışılarak Türkiye’nin güvenlik ve terörle mücadele konusunda AB için taşıdığı hayati öneme dikkat çekildi.

“Türkiye’de bir yaşam maliyeti krizimiz var”

Avusturya basınından Wiener Zeitung’a konuşan TEPAV Kurucu Direktörü Prof.Dr. Güven Sak, Türkiye’nin 2001’de olduğu gibi bir ödemeler dengesi krizinin içinde olduğunu belirterek “Bankacılık sistemi ve şirketler sektörü 2001’e kıyasla daha iyi durumda olsa da şu anda sahip olduğumuz en büyük sorun enflasyon yoksulluğa yol açtı. Yani şimdi bir yaşam maliyeti krizimiz var.” dedi.

TEPAV Kurucu Direktörü Prof.Dr.Güven Sak, Avusturya gazetesi Wiener Zeitung’a Türkiye’deki mevcut ekonomik koşullar ve Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili açıklamalarda bulundu.

Türkiye’nin tıpkı 2001’de olduğu gibi bir ödemeler dengesi krizinin içinde olduğunu belirten Sak, “Tüm rakamları ve rakamların ne kadar doğru olduğunu bilmesek de bankacılık sistemi ve şirketler sektörünün 2001’dekinden daha iyi durumda olduğu ve bütçenin de daha iyi olduğu doğru. Bütçe açığı yaklaşık yüzde yediye yükseldi, ancak ulusal borç 2001’dekinin sadece dörtte biri. Yani ekonomik hareket alanı var. Ama şu anda sahip olduğumuz en büyük sorun enflasyon. Bu, yoksulluğa yol açıyor. Yani şimdi bir yaşam maliyeti krizimiz var.” dedi.

Yoksulluk oranı 2018’den bu yana yükseliyor

AK Parti’nin iktidara gelmesinin ardından enflasyonun hızla düştüğünü hatırlatan Sak, “O dönemde Türkiye Uluslararası Para Fonu’ndan (IMF) mali yardım alıyordu ve uyum programları vardı. 2001’den sonra büyük ölçüde düşen yoksulluk oranı, birkaç yıldır yeniden yükseliyor. 2002’de Türklerin yüzde 37’si günde 5,5 dolarla yetinmek zorundaydı. Bu oran yıllar içinde yüzde sekize düşürüldü. Ancak 2018’den sonra tekrar yükseldi ve 2020’de yüzde on iki oldu. Bundan sonra, ulusal istatistik ofisi daha fazla rakam yayınlamadı.” ifadelerini kullandı.

Merkez Bankası’na yapılan müdahaleler maliye politikalarının güvenilirliğini zedeliyor

Sak, bazı uzmanların, Merkez Bankası’na müdahalelerini hükümetin enflasyonu engelleyememesinin nedenlerinden biri olarak gördüğünü dile getirerek “Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın talebi üzerine hükümet birkaç kez kilit faiz oranlarını indirdi. Bu aynı zamanda maliye politikasının inandırıcılığı ve güvenilirliğini de olumsuz etkiliyor.” şeklinde konuştu.

Haberin devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10578>

Marmara depremine karşı İstanbul'u seyrekleştirmek mümkün mü?

TEPAV Kurucu Direktörü Güven Sak, Sürdürülebilir Üretim Dergisi'nin Mayıs sayısında kaleme aldığı "Marmara'da deprem olursa Türkiye ekonomisi çöker mi?" başlıklı makalesinde olası Marmara depreminin Türkiye ekonomisini son derece olumsuz etkileyebilme potansiyeline sahip olduğuna dikkat çekerek depreme karşı alınabilecek önlemlerden bahsetti.

TEPAV Kurucu Direktörü Güven Sak, Sürdürülebilir Üretim Dergisi'nin Mayıs sayısında yer alan "Marmara'da deprem olursa Türkiye ekonomisi çöker mi?" başlıklı makalesinde olası Marmara depreminin ekonomiye olumsuz etkileri ile söz konusu etkileri aza indirebilmek adına yapılabilecekleri ele aldı.

1980'den sonra Türkiye'de sanayinin, büyük metropollerin dışına taşıdığını ve Anadolu'da bir dizi ikinci kentin ortaya çıktığını belirten Sak, Orta Anadolu Bölgesi'nin artık ikinci Marmara Bölgesi olma potansiyeline sahip görüldüğünü söyledi.

Deprem riski radikal tedbirler gerektiriyor

Sak, Türkiye nüfusunun neredeyse beşte birinin İstanbul'da yaşadığını ve milli gelirin üçte birinin İstanbul'da üretildiğini belirterek bu veriler dikkate alındığında deprem riskinin radikal tedbirler gerektirdiğinin altını çizdi.

İstanbul'u ve Marmara Bölgesi'ni depreme hazır hale getirmenin yanında sanayinin nasıl Marmara dışına taşınabileceği konusunda düşünmek gerektiğine vurgu yapan Sak, bunun için Anadolu'nun bir imkân sunduğunu da ifade etti

Batı ve Orta Anadolu'nun sıçrama ihtimali Marmara'dan fazla

Deprem riskinin daha az olduğu, daha nitelikli imkân setine ve sıçrama potansiyeline sahip olan Batı ve Orta Anadolu illerine makine ve elektronik imalatının taşınmasının, üretimin niteliğinin yeniden tasarlanması için yeni bir fırsatı da beraberinde getirdiğine dikkat çeken Sak, beceri seti yüksek iller nedeniyle bu bölgelerin yenilenme/sıçrama ihtimalinin Marmara'dan çok daha fazla olduğunu belirtti.

Haberin devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10571>

Yurt dışında doğan ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkını kazananların sayısı yaklaşık 1,5 milyon olabilir mi?

Değerlendirme Notu / Merve Dünder

Yurt dışında doğup Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısı, son dönemde ülkede merak edilen ve seçim sürecinde de sık sık tartışmalara neden olan bir konu. Ülkemiz, tarihi boyunca farklı kültürlerin ve toplumların kesişim noktasında yer almasıyla bilinirken son yıllarda yaşanan gayrimenkul alımıyla Türkiye vatandaşlığı elde edilmesi, göç akınları ve sığınmacı krizi, Türkiye'nin kozmopolit yapısını daha da belirgin hale getirmiştir. Ancak, vatandaşlık başvuruları ve kazananların sayısı ile ilgili net ve güncel verilerin kamuya açıklanmaması, bu konuda spekülasyonlara ve eleştirilere yol açmıştır. Bu yazıda, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısı, kamuya açıklanan TÜİK verileri kullanılarak tahmin edilmeye çalışılmaktadır.

TÜİK adrese dayalı nüfus kayıt sistemi ikamet edilen illere göre doğum yerleri verisi

TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına göre Türkiye'de ikamet eden nüfus, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 85 milyon 279 bin 553 kişiye ulaşmış olup bu rakam ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını ve yabancı uyruklu nüfusu kapsamaktadır. 2022 yılı verilerine göre 85 milyonun 1 milyon 823 bin 836'sını ülkemizde ikamet eden yabancı uyruklu nüfus oluşturmaktadır. Yabancı uyruklu nüfusa geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler dahil değildir. Yabancı uyruklu nüfus çıkarıldığında geriye kalan 83 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı içerisinde ne kadarının sonradan vatandaşlık hakkı kazananlardan olduğu ise belirtilmemektedir. Bu yazıda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısını tahmin edebilmek için TÜİK'in "ikamet edilen illere göre doğum yerleri" verisi kullanılacaktır.

Yazının devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10579>

Seçimden sonra yollar IMF'ye mi çıkıyor?

Değerlendirme Notu / M. Coşkun Cangöz

Tüketici enflasyonun yüzde 50 ile son 20 yılın en yüksek seviyelerine ulaştığı, birikimli cari işlemler açığının son on yılın zirvesine çıkarak 55,4 milyar dolar olduğu, 2018 yılında 1 trilyon TL olan devlet borcunun dört yılda dört kattan fazla artarak 4,48 trilyon TL'ye yükseldiği, uluslararası net rezervlerin 14 milyar dolara gerilediği, kredi temerrüt takası primlerinin 550 seviyelerinde seyrettiği ve yabancı yatırımcıların tahvil ve hisse senedi piyasasından çıktığı buna karşılık döviz kuruna yapılan örtülü müdahaleler, TCMB'nin politika faizinin yüzde 8,5 seviyesinde tutularak işlevsiz hale getirilmiş olması ve 2023 yılının ilk çeyreğinde bütçe dengesinin 250 milyar TL açık vererek 2021 ve 2022 yılının tamamındaki açığın üzerine çıkması, geçtiğimiz beş yılda uygulanan ekonomi politikalarının sürdürülemez olduğuna işaret etmektedir.

Ekonomiye ilişkin olumsuz verilerin seçim bağlantılı siyasi belirsizlikle birleşmesi, 14 Mayıs sonrasında uygulanacak ekonomi politikalarına ilişkin farklı senaryoların tartışılmasına neden olmaktadır. Bu kapsamda, önceki dönemlerde hükümette görev almış ve piyasa odaklı geleneksel politikalar uygulamış olan Mehmet Şimşek'in iktidar tarafından göreve davet edilmesi, seçim sonrasında "faiz sebep enflasyon netice" olarak özetlenen mevcut politikalardan vazgeçileceği tartışmasına neden olmuştur. Öte yandan çok sayıda ekonomist, akademisyen ve analist, 14 Mayıs sonrasında mevcut ekonomik programın terkedilerek geleneksel yaklaşıma geçiş yapılması gerektiğine ilişkin değerlendirmelerde bulunurken Uluslararası Para Fonu (IMF) destekli bir programın cari işlemler dengesinin finansmanı açısından zorunlu olduğunu savunanlar da vardır.

Yazının devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10569>

Katılımcı Anayasa Yapımı ve Sivil Toplumun Rolü: Bir Etki Analizi

Değerlendirme Notu / Ekin Keleş

Anayasa yapımı, 18. yüzyıl sonlarında ivmelenen anayasallaşma hareketlerinden post-modern döneme kadar, çoğunlukla siyasi elitlerin, zaman zaman da halkın katılımıyla gerçekleşen kolektif bir uzlaşma sürecini ifade etmektedir. Bu bağlamda klasik anayasa yapım usullerinden modern anayasallaşma hareketlerine geçişte anayasayı meydana getiren aktörler farklılaşmış ve günümüzde anayasa yapım süreçlerine elitlerle birlikte vatandaşlar da doğrudan katılım göstermeye başlamıştır. Siyasi elitlerin anayasa-yazımında güçlerini vatandaşla paylaşması aynı zamanda sivil toplum örgütleri ve düşünce kuruluşlarının yardımlarıyla gerçekleşmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmada, klasik anayasa yapımından modern anayasa yapımına geçişte katılımcı anayasa yapımı kavramı ve bu süreçte aracı olan sivil toplum örgütleri ve düşünce kuruluşlarının etkisi TEPAV Hukuk Çalışmaları Merkezi temel alınarak incelenecektir.

Anayasa Yapım Sürecinde Demokratik Katılım: Sivil Toplum ve Düşünce Kuruluşlarının Rolü

Fransa ve Amerika'da gerçekleşen ihtilaller sonrası ortaya çıkan, hem devletin gücünü kısıtlama hem de toplumsal bir sözleşme oluşturma ihtiyacından kaynaklanarak yapılan anayasalar, "klasik ve modern" anayasalar şeklinde sınıflandırılmaktadır (Kraynak, 1987; 1177). İki anayasallaşma hareketini birbirinden ayıran en önemli özellik, anayasa yapım süreçlerine siyasi elitlerin ve vatandaşın katılım usulleridir. Diğer bir deyişle doğrudan demokratik katılımın varlığı, eski ve yeni kıyaslaması yaparken önemlidir. Burada "klasik" kavramı, anayasayı, antik bakış açısıyla "erdemli insan yaratma" adına meydana getirilmiş üstün yasalar bütünü şeklinde ifade etmemektedir; aksine bu kavram, ilk anayasallaşma hareketleri sonrası ortaya çıkan anayasal metinleri anlatmak için kullanılmaktadır (Kraynak, 1987; 1177).

Yazının devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10570>

AB Katılım sürecini gerçekten canlandırmak istiyorsanız lütfen AB Bakanlığı kurmayınız

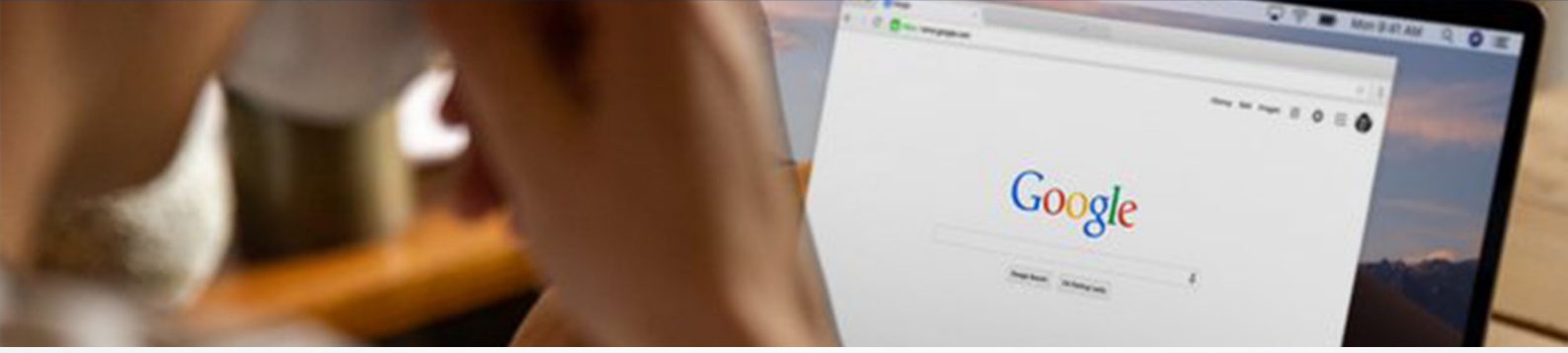
Değerlendirme Notu / Nilgün Arısan Eralp

Seçimlere çok az süre kalan bu günlerde yeniden bir Avrupa Birliği (AB) Bakanlığı kurulacağı söyleniyor. Bu bakanlığın kurulma amacı yeniden canlandırılması düşünülen AB katılım süreci için Türkiye’de yapılacak çalışmaların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve bunun için de etkin bir şekilde koordine edilmesi mi yoksa seçim sonrası hükümette yer alacak kişiler için bir başka bakanlık/makam daha yaratmak mı şu anda bu konuda bilgi sahibi değiliz.

Bilindiği gibi şu anda bir AB Bakanlığı yok. AB Bakanlığı, 2000 yılında kurulan AB Genel Sekreterliği’nin (ABGS) 2011 yılında Bakanlığa dönüşmesi ile oluşturuldu ve ilk AB Bakanı da Egemen BAĞIŞ oldu. Açıkçası, daha önce bir Devlet Bakanı olan Egemen Bağış’a bağlı olan AB Genel Sekreterliği’nin Bakanlığa dönüşmesinin esas amacı - Devlet Bakanlıkları diğer Bakanlıklara göre daha “önemsiz” olarak değerlendirildiğinden - Egemen BAĞIŞ’a daha “ağırlıklı” bir makam verilmesi idi ve bu Bakanlığın kurulması için de kendisi bizzat çalışmıştı.

Kurum ABGS olarak faaliyet gösterdiği dönemde kadrosu, daha önce Türkiye’nin AB ile ilişkilerinin farklı boyutlarında koordinasyon işlevi üstlenmiş kurumlardan (Dışişleri Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı) bilgili ve deneyimli bürokratlardan ve AB hazırlık çalışmalarını yürüten diğer bakanlıklardan konulara hâkim, deneyimli sınırlı sayıda devlet memurundan oluşmaktaydı. ABGS Bakanlığa dönüştükten sonra kadrosu ihtiyaca bağlı olmayan bir şekilde hızla artırıldı. Diğer Bakanlıklarla aynı konumda olduğu için de - AB katılım sürecinin duraklamasının da katkısıyla- Bakanlık koordinasyon işlevini yerine getirmede çok zorlanmaya başladı.

Yazının devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10572>

Seçime üç kala Google Trendler hangi adaya işaret ediyor?

Değerlendirme Notu / M. Coşkun Cangöz

Nisan ayının sonunda TEPAV tarafından yayımlanan Google Trendler Üzerinden 2023 Seçimlerine Bakış başlıklı değerlendirme notunda, 2019 yılındaki İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimleri, 2020 yılındaki ABD Başkanlık seçimi ve 2022 yılındaki Brezilya Başkanlık seçiminden hareketle Google Trendlerin 2023 seçimlerinde bir tahmin aracı olarak kullanımı tartışılmıştı. Bu bağlamda seçmen grubundan daha geniş bir kitlenin adaylara yönelik ilgisini anlık olarak ölçme imkânı sağlayan Google Trendler internet kullanımındaki yaygınlığa ve Google tarafından kullanılan yöntemin sınırlamasına bağlı olarak tamamlayıcı bir analiz olarak nitelendirilmişti.

Bu değerlendirme notunda ise Cumhurbaşkanlığı adaylarına yönelik kamuoyu ilgisinin seçimlere üç gün kalmışken Nisan ayına kıyasla ne şekilde değiştiği ve seçim sonuçlarına olası yansımaları ele alınmaktadır. Analiz çerçevesinde Google Trendler üzerinden elde edilen anlık veri kullanılarak son 30 günde ve son bir haftada oluşan yurttaş eğilimleri ve bölgesel dağılımları incelenmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Öncesinde Adaylara Yönelik Yurttaş Eğilimindeki Değişiklikler

Adayların resmi olarak ilan tarihten bu yana yapılan anketler seçimin Cumhur İttifakı adayı Recep Tayyip Erdoğan ve Millet İttifakı adayı Kemal Kılıçdaroğlu arasında gerçekleşeceğine işaret etmektedir. Bununla beraber ATA İttifakı adayı Sinan Oğan ve Memleket Partisi Genel Başkanı Muharrem İnce'nin alacağı oyların seçimi ikinci tura taşıyabileceği tahmin edilmektedir. Bu kapsamda Google Trendler verileri R.T. Erdoğan ve K. Kılıçdaroğlu için karşılaştırmalı, S. Oğan ve M. İnce için ise ayrı ayrı olarak değerlendirilmiştir.

Yazının devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10573>

Şubat ayında deprem bölgesinde istihdam kayıpları sürerken işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 135 bin arttı

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'nin Şubat 2023 sayısı yayımlandı.

Kayıtlı istihdam verileri, Şubat 2023'te deprem öncesine kıyasla 580 bin üzerinde istihdam kaybına işaret ederken Kahramanmaraş, Malatya, Hatay ve Adıyaman'da çalışan sayısındaki düşüşler yüksek seviyelerini korudu. Ocak ayında deprem bölgesine ait istihdam bildirimlerinde yaşanan keskin düşüşler toplam kayıtlı istihdamda aylık olarak yüzde 3,4 gerilemeye neden olurken Şubat ayında ise yüzde 1 artış kaydedildi. Söz konusu iki aylık değişim toplam istihdamda 2022 yıl sonuna göre 580 bin 394 gerilemeye işaret ediyor. Diğer taraftan, Şubat 2023 itibarıyla yıllık veriler Kahramanmaraş, Malatya ve Hatay'da yüzde 30 ve üzeri, Adıyaman'da da yüzde 20 dolayında istihdam kayıplarının bulunduğu; Osmaniye, Gaziantep ve Elazığ'da daha sınırlı da olsa istihdamda daralmaların yaşandığını gösteriyor.

Toplam sigortalı çalışan sayısı artarken çiftçi sayısı azaldı

Şubat ayında toplam sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 4,2 (943 bin) artarak 23 milyon 161 bin olarak gerçekleşti. Toplam sigortalı çalışanların yüzde 72,5'ini oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu istihdamın genel seyrinde belirleyici oluyor. Bu gruptaki yıllık değişim yüzde 5,0 (803 bin 453) artış yönlü iken aylık olarak da yüzde 1,5 (246 bin 535) oranında yükseldi. Diğer taraftan, esnaf-çiftçi grubundaki yıllık değişim yüzde 2,0 artış yönünde olmakla beraber alt sınıflarda değişimler farklılık gösterdi. Buna göre, bu dönemde esnaf sayısında yüzde 1,8 (45 bin 177) artış görülürken çiftçi sayısı yüzde 1,9 (9 bin 414) azaldı. Bu gruptaki aylık değişimler ise, esnaf sayısında yüzde 1,4, çiftçi sayısında ise yüzde 1,7 oranında düşüş şeklinde gerçekleşti. Çiftçi sayısında uzun yıllardır süregelen düşüş eğilimi ilk kez Aralık ve Ocak aylarında sınırlı olarak artsa da Şubat ayı ile beraber tekrar gerileme kaydetti. Kamu sektöründe sigortalı çalışan sayısı ise yıllık olarak yüzde 2,5 artarak aylık olarak seviyesini korudu.

Bültenin devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10577>

Perakende güveni nisan ayında artış kaydetti

TEPAV Perakende Güven Endeksinin 160. sayısı yayımlandı.

TEPAV Perakende Güven Endeksi, 4-26 Nisan 2023 tarihleri arasında derlenen anket sonuçlarına göre, Nisan ayında bir önceki aya göre 6,5 puanlık, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 19,8 puanlık artışla 0,5 puan değerini aldı. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Nisan 2023'te yüzde 48,9'dan yüzde 34,6'ya gerilerken önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 17,6'dan yüzde 23'e yükseldi. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyen perakendecilerin oranı yüzde 87,9'dan yüzde 94,9'a yükselmiştir

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

TEPE değeri, 0,5 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 19,8 puan, geçen aya göre 6,5 puan arttı. TEPE değerinin aylık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 13,6 puanlık, önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi göstergesindeki 11,5 iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin üzerinde olduğu yönündeki 5,6 puanlık değişim endekse olumsuz yansıdı.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2023'te 9,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 11,5, bir önceki yılın aynı ayına göre 17,4 puan arttı.

Bültenin devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10575>

2022'nin son çeyreğinde cari işlemler açığı son 5 yılın zirvesine çıktı

TEPAV Makroekonomik Dengesizlik Göstergeleri Bülteni 10. sayısı yayımlandı.

2022 yılının dördüncü çeyreğinde cari işlemler açığı son 5 yılın zirvesine çıkarken finansal göstergelerin işaret ettiği kırılganlıklar derinleşti.

2022 yılının dördüncü çeyreğine ait kaynak resmi istatistiklerin yayımlanmasını takiben MDG Puan Tablosu güncellendi.

Güncellenen göstergelere göre, birim işgücü maliyetlerindeki düşüşler bu çeyrekte hızlanırken reel efektif döviz kuru yüksek negatif değerlerini korudu. Öte yandan Türkiye'nin dünya ihracatındaki payındaki kısmi yükselişe rağmen, ithalat harcamalarının ihracat gelirlerinin çok üzerinde artması nedeniyle cari işlemler açığı son 5 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Ayrıca, artan finansman ihtiyacı net uluslararası yatırım pozisyonuna da olumsuz olarak yansıdı.

Diğer tarafta özel sektör kredi kullanımlarının hızlanması, finansal yükümlülüklerle konut fiyat endeksi göstergelerinin eşik değerlerin çok üzerinde olması finansal istikrara yönelik önemli kırılganlıklar oluşturuyor. İstihdam göstergelerinde ise bu çeyrekte iyileşme gözlemlendi ve salgın sonrasında ilk defa tüm göstergeler eşik değerlerin içinde yer aldı. Buna karşın, gözlenen olumlu gidişata rağmen, genel işsizlik oranının çift haneli düzeyini koruması ve genç işsizlik oranının ise bunun iki katına yakın bir düzeyde seyretmesi, güçlü makroekonomik dengelerin tesisi açısından iyileşme eğiliminin devamını gerekli kılıyor.

Bültenin devamı için <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10574>

Emekçinin perişan hali

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7178>

GSYH'nin yüzde 7'si civarında bütçe açığı riski

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7179>

Asgari ücret büyümeden pay alsaydı

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7180>

Üçer aylık enflasyon hedefleri/tahminleri

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7181>

Bu sürdürülemez noktaya nasıl geldik?

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7183>

Beka sorunu

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7184>

Ekonomide durum ve beka

Fatih Özatay

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7185>

Cumhuriyetimiz ilk asrını tamamladı

Güven Sak

<https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/7182>

TEPAV, Ankara'da faaliyet gösteren
kar amacı gütmeyen bir düşünce kuruluşudur.